

АНАЛИЗ

НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА РИЛА

(приет с Решение № 17/21.12.2023 г. на Общински съвет на Община Рила)

I. Въведение

Кратко представяне на контекста на изготвяне и приемане на Анализа на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила.

1. Законови основания за разработване на анализа

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила е разработен в съответствие с изискванията на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО), предвид чл. 196, ал. 1 от същия, съгласно който областният управител организира разработването на областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта.

Законът за предучилищното и училищното образование регламентира приобщаващото образование, като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата – обща и допълнителна. Подкрепата за личностно развитие трябва да се предоставя на всяко дете и ученик, като се осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им, и бъде в съответствие с индивидуалните им образователни потребности.

Анализът ще допринесе за установяване на реалните потребности и подобряване качеството на образование, както и на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Рила.

Законът за предучилищното и училищното образование определя образоването като национален приоритет, който се гарантира чрез прилагането на основополагащи принципи:

- ✓ ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- ✓ равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- ✓ равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- ✓ запазване и развитие на българската образователна традиция;
- ✓ хуманизъм и толерантност;
- ✓ съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- ✓ иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- ✓ прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- ✓ автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ✓ ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образоването.

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците (обща и допълнителна), която институциите (детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена) в

системата на предучилищното и училищното образование (СПУО) осигуряват е неразделна част от самостоятелно разработени и прилагани цялостни политики, чито основни принципи са:

- ✓ изграждане на позитивен организационен климат, което изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование;
- ✓ утвърждаване на позитивна дисциплина, основана на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите, превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях
- ✓ развитие на училищната общност, съгласно идентифицираните предизвикателства, цели и дейности в Областната стратегия за личностно развитие на децата и учениците.

В Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование (§1, т. 6, 7, 13, 15 - 18, 20, 23 - 28, 31 - 35) са определени основните субекти, включени в системата и параметрите на връзките и зависимостите между тях. Те са предмет на настоящия анализ.

По смисъла на ЗПУО, съгласно §1 от Допълнителните разпоредби от същия Закон:

- т. 6 „Дете или ученик в риск“ е дете или ученик:
- а) без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени;
  - б) жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание във или извън семейството му;
  - в) в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.
- т. 7 „Дете или ученик с изявени дарби“ е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.
- т. 13. "Ключови компетентности" са комплекс от взаимозависими знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното развитие на индивида през целия живот, за изграждането на активна гражданска позиция и участие в социалния живот, както и за пригодността му за реализация на пазара на труда, определени на национално равнище в съответствие с Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот, приета с Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г.
- т. 26. (предишна т. 22 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 24 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Приобщаващо образование" е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.
- т. 27. (предишна т. 23 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 25 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Психо-социална рехабилитация" е комплекс от дейности за подпомагане на учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценно участие в училище.
- т. 28. (предишна т. 24 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 26 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Ресурсно подпомагане на деца и ученици" е осигуряване на обща и допълнителна подкрепа, основана на оценката на потребностите на децата и учениците, което включва осъществяване на дейности от специалисти, насочени към личностно развитие на децата и

ученици със специални образователни потребности, и с оглед постигане на целите, заложени в плановете за подкрепа и в индивидуалните им учебни програми.

т. 29. (предишна т. 25 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 27 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Рехабилитация при комуникативни нарушения" е комплекс от дейности за подпомагане на деца и ученици със затруднения, увреждане или разстройство на езика, говора, познавателните процеси и социалното поведение.

т. 30. (предишна т. 26 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 28 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Родител" е лицето, което упражнява родителските права по смисъла на Семейния кодекс.

т. 33. (предишна т. 27 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 31 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Специални образователни потребности" на дете и ученик са образователните потребности, които може да възникнат при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, интелектуални затруднения, езиково-говорни нарушения, специфични нарушения на способността за учене, разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства.

т. 33. 35. (предишна т. 29 - ДВ, бр. 82 от 2020 г., предишна т. 33 - ДВ, бр. 34 от 2022 г.) "Ученик с хронични заболявания" е ученик със среднотежки, компенсиранi и реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.

За по-голяма яснота и коректност е направена съпоставка на посочените по-горе легални дефиниции по ЗПУО с легалните дефиниции по смисъла на Закона за закрила на детето (ЗЗД) и Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ППЗЗД), относими към посочените по-горе, за нуждите на настоящия Анализ, а именно:

✓ § 1. По смисъла на ЗЗД, съгласно § 1 от Допълнителните разпоредби от същия Закон :

т. 1. "Закрила на детето" е система от законодателни, административни и други мерки за гарантиране правата на всяко дете.

т. 3. "Други лица, които полагат грижи за детето" са семейство на роднини и близки или приемно семейство, при които детето е настанено по реда на чл. 26, както и останалите лица, при които детето пребивава по настоящ адрес.

т. 5. "Най-добър интерес на детето" е преценка на:

- а) желанията и чувствата на детето;
- б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето;
- в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето;
- г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена;
- д) способността на родители да се грижат за детето;
- е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата;
- ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето.

т. 6. "Грижата" е съвкупност от всички действия, произтичащи от правата и задълженията на родителите, настойниците, попечителите и лицата, при които детето живее по силата на друго законно основание, за гарантиране на неговите права и защита на неговите интереси.

т. 7. "Семейна среда" е биологичното семейство на детето или семейството на осиновителите, бабата и дядото или близките на детето, или приемно семейство, при което то се настанява по реда на чл. 26.

т. 8. "Услуги" по смисъла на чл. 23 са социалните услуги по чл. 15, т. 1 - 7 от Закона за социалните услуги (ЗСУ) (чл. 15, т. 1-7 от ЗСУ: В зависимост от основните групи дейности видовете социални услуги са: 1. информиране и

консултиране; 2. застъпничество и посредничество; 3. общностна работа; 4. терапия и рехабилитация; 5. обучение за придобиване на умения; 6. подкрепа за придобиване на трудови умения; 7. дневна грижа;).

т. 11. "Дете в риск" е дете:

а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;

б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание в или извън семейството му;

в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;

г) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.

т. 12. "Дете с изявени дарби" е дете, което е показало трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.

т. 13. "Превенция" е закрила на детето чрез информиране, съдействие, подпомагане и услуги.

т. 14. "Реинтеграция" е процес на трайно връщане на детето от настаняване извън семейството по чл. 4, ал. 1, т. 2, 4 и 5 в биологичното семейство или осиновяването му. (чл. 4, ал. 1, т.2, 4 и 5 от ЗЗД: Закрилата на детето по този закон се осъществява чрез: ...; т.2. настаняване в семейство на роднини или близки; ...; 4. настаняване в приемно семейство; 5. предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа; ...)

т. 15. "Настоящ адрес на дете" е адресът, на който детето пребивава.

т. 16. "Повторно нарушение" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

т. 17. "Специализирана закрила на обществени места" е създаването на условия, които не застрашават физическото, психическото и нравственото развитие на децата.

т. 18. "Годност" е материални и личностни качества на лицето, което полага грижи за детето.

✓ § 1. По смисъла на ППЗЗД, съгласно §1 от Допълнителна разпоредба от същия Правилник:

т. 1. "Насилие" над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

т. 2. "Физическо насилие" е причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето.

т. 3. "Психическо насилие" са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

т. 4. "Сексуално насилие" е използването на дете за сексуално задоволяване.

т. 5. "Пренебрегване" е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

т. 6. "Сигнал" е постъпила в дирекция "Социално подпомагане" информация за дете в риск или за нарушаване правата на дете.

т. 7. (изм. – ДВ, бр. 2 от 2021 г., в сила от 8.01.2021 г.) "Лица, които полагат грижи за детето" са роднини и близки, приемно семейство или ръководител на социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа, при които детето е настанено по реда на Закона за закрила на детето.

2. Нормативни и стратегически документи

Цялостната дейност на Община Рила в областта на предучилищното и училищното образование е насочена към изпълнение на задълженията ѝ съгласно Закон за предучилищното и училищното образование, държавни образователни стандарти, приети с наредби на Министерски съвет и на министъра на образованието и науката, съгласувани със съответните министри и ръководители на ведомства, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за здравето, Закон за закрила на детето, Закон за защита от дискриминация и други действащи законови и подзаконови нормативни актове, по приложимост. Приоритетите в дейността на Общината са съобразени с основните цели и принципи в областта на предучилищното и предучилищното образование.

Настоящият анализ е съобразен с приоритетните области и заложените цели в основните стратегически и планови документи:

- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030);
- План за действие до 2024 към Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето Република България (2021 – 2030);
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030), приета с Решение № 278 от 5 май 2022 година;
- Национален план за действие за периода 2022-2023 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.,

както и с:

- Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100 от 8 юни 2018г. (обн. ДВ. бр.50 от 15 юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 18 октомври 2019г.)

Вниманието при разработването на настоящия Анализ беше насочено към изпълнение на следните мерки:

- Пълен обхват на децата в задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст, с цел равен достъп до образование и успешно включване в системата на предучилищното образование на всяко дете от 4-годишна възраст до постъпването му в първи клас.
- Записване за ученици в първи клас, в ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, на децата, с издадено удостоверение за предучилищно образование от Общинска детска градина „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила;
- Подпомагане на учениците за усвояване на учебния материал – осигуряване възможност на учениците да усвоят учебното съдържание за съответния клас и подкрепа на всички ученици, които имат затруднения с усвояването му.
- Реализиране на образователен процес от разстояние в електронна среда чрез използване на ИКТ средства – в ситуации на извънредни обстоятелства, когато:

присъствият образователен процес в училището е преустановен, при възможност да започне образователен процес от разстояние в електронна среда, чрез използване на средствата на информационните и комуникационни технологии,

присъствието във формите на педагогическо взаимодействие в детската градина е преустановено фактически или с акт на компетентен орган, то да се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда, чрез използване на средствата на информационните и комуникационни технологии и с участието на родителите.

- Подпомагане процеса по дигитализация на образователния процес и в отговор на преките и косвени ефекти на образованието, произтичащи от пандемията с COVID-19 – свързано с осигуряване на хардуер и интернет достъп за училищното и предучилищното образование.

Приоритети в сферата на образованието:

- Повишаване качеството на образованието;
- Осигуряване на равен достъп до образование;
- Осигуряване на обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование;
- Приобщаване на децата в системата на предучилищното образование и осигуряване на превантивна подкрепа за включването им в задължително предучилищно образование;
- Осигуряване на дейности, подкрепящи адаптирането в предучилищната обстановка, както на 4-7-годишните деца, подлежащи на задължително предучилищно образование, така и на 2-3-годишни деца.
- Създаване на условия за плавен преход, адаптация и успешното преминаване на детето към училищното образование.
- Организиране на занимания по интереси;
- Превенция на противообществени прояви, насилието и агресията

Политиката на Община Рила в областта на образованието е представена в приети и действащи **общински стратегически и планови документи:**

- Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Рила (2022-2023 г.)
- Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Рила за 2022 година и Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Рила за 2023 година.
- Общинска програма за закрила на детето за 2022 г. и 2023 г.;
- Стратегия за развитие на Детска градина „Д-р Тодора Миладинова“ град Рила за периода 2021-2025 година.
- Стратегия за развитие на ОУ „Аверкий Попстоянов“ за периода 2021-2025 година.

3. Цел и обхват на Анализа

Основна цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, която институциите в системата на предучилищното и училищно образование осигуряват, планиране и осигуряване на качествени образователни услуги съгласно чл. 176 от ЗПУО, а именно:

- ✓ осигуряване съответствие с индивидуалните им потребности - подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиващо сподобностите и уменията им;
- ✓ осъществяване на подкрепата за детето и ученика най- близко до мястото, където живее и учи.

✓ осигуряване на специалисти: психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в детската градина и училището.

В съответствие с разпоредбата на чл. 174, ал.1 от ЗПУО осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от институциите в Системата на предучилищното и училищното образование (СПУО) трябва да се съществува съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила е разработен на основание чл. 196, ал.3, предл. първо от Закона за предучилищното и училищното, от представители на: общинска администрация, град Рила, директорите на Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова” и ОУ „Аверкий Попстоянов”, град Рила, с включена предоставена информация от Директора на Дирекция „Социално подпомагане” - Бобошево. За нуждите на Анализа са използвани данни и информация, предоставени от заинтересованите страни, участващи в разработването.

II. Състояние и предизвикателства

1. Демографско състояние на Община Рила

Община Рила е разположена в югоизточната част на Област Кюстендил, Югозападен район. Тя е седма по големина (от общо 9 общини) според брой на населението и трета по големина (според площта на територията) в рамките на областта. Граничи с общините Кочериново, Бобошево, Дупница (област Кюстендил); Самоков (Софийска област) и Благоевград, Разлог, Белица (област Благоевград). Общината включва общо 5 населени места – гр. Рила, с. Смочево, с. Пастра, с. Падала, н.м. ман. Рилски манастир. Според съществуващия брой на населението всички села се отнасят към много малките (под 250 жители). Община Рила е важна съставна част на областта, особено с потенциала на нейното природно и културно-историческо богатство.

Демографските процеси се характеризират с определено развитие, обусловено от редица социално – икономически фактори. Като цяло, през последните години се наблюдава намаляване на естествения и механичен прираст.

В Община Рила (по справка от официалния сайт на ГД ГРАО), броят на населението за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. (към 15.10.2023 г.) е както следва:

към 31.12.2021 г., по постоянен адрес – 2669, а по настоящ адрес – 2873;

към 31.12.2022 г., по постоянен адрес – 2625, а по настоящ адрес – 2827;

към 15.10.2023 г., по постоянен адрес – 2612, а по настоящ адрес – 2831,

видно от което е, че тенденцията е към намаляване на населението.

Наблюдават миграционни движения, както в самата общината, така и извън нея. Тези процеси са естествени и до голяма степен зависят от състоянието на местната икономика, условията на живот и от поведенчески и други мотивации за заселване и изселване.

Броят на децата преди училищно образование, с адресна регистрация на територията на Община Рила, по години на раждане, е както следва:

2017 г. – 23 деца;

2018 г. – 17 деца;

2019 г. – 18 деца;

2020 г. – 23 деца;

2021 г. – 25 деца;
2022 г. – 22 деца;
2023 г. – 20 /към 31.10.2023 г./.

Броят на децата в общината за 2017 г.-2023 г. е в диапазона 18-25 деца и е относително постоянен.

2. Обща картина на образователната система в Община Рила.

- ❖ Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова”, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Септемврийска” № 4.

По смисъла на чл. 24 от ЗПУО, детската градина е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се отглеждат, възпитават, социализират и обучават деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование (ал.1), като в нея при условията и по реда на закона може да се приемат за отглеждане, възпитание, социализация и обучение и деца на двугодишна възраст (съгл. ал.2), както и да се разкриват яслени групи за отглеждане на деца от 10-месечна до тригодишна възраст (по арг. на ал.3).

- ✓ Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова”, град Рила (единствена детска градина на територията на Община Рила) е на целодневна организация на задължителното предучилищно образование.
- ✓ В детската градина от учебната 2021/2022 година., задължителното предучилищно образование е организирано в три възрастови групи, а именно:
  - втора възрастова група - 4- - 5-годишни;
  - трета възрастова група - 5- - 6-годишни;
  - четвърта възрастова група - 6- - 7-годишни.

- ❖ ОУ „Аверкий Попстоянов”, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Димо Хаджидимов” № 6.

Съгласно чл. 25, ал.1, изр. първо от ЗПУО, училището е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. В определените в закона случаи училището осигурява и условия за придобиване на професионална квалификация. Училището може да извърши и задължителното предучилищно образование на децата при условията и по реда на държавния образователен стандарт (по арг. на ал.2).

- ✓ ОУ „Аверкий Попстоянов”, град Рила (единствено училище на територията на Община Рила), според вида на подготовката е неспециализирано училище (чл. 37, предл. първо от ЗПУО) и като такова според етапа или степента на образование - основно (I – VII клас, включително) по смисъла на чл.38, ал.1, т.2, във вр. с чл. 25 от ЗПУО. В него се осигурява основна степен на училищното образование (основно образование), съгл. чл.73, ал.1 от ЗПУО, като по силата на ал.2, обучението за придобиване на основно образование се осъществява от I до VII клас, включително, в два етапа: начален – от I до IV клас, включително, и прогимназиален – от V до VII клас, включително, т.е. осигуряват се условия за завършване на клас, начален и прогимназиален етап на основната степен на образование.

- ✓ В училището се осъществява в дневна форма на обучение на записаните ученици, като през учебната 2023/2024 година се осъществява и самостоятелна форма на обучение за 1 ученик в V клас по желание на родителите и по техен избор, по реда и при условията на ЗПУО. Не се осъществява вечерна, дистанционна или комбинирана форма на обучение.

Няма центрове за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена по смисъла на чл.26 и чл.27 от Закона за предучилищното и училищното образование.

В Приложение № 1 е представена обобщена справка за броя на децата по възраст и групи в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, по учебни години, както и за броя на персонала, по данни от водената в детската градина задължителна документация.

Броят на учениците в ОУ „Аверкий Попстоянов“, по учебни години, както и броят на персонала е представен в Приложение № 2, по данни от задължителната документация, водена в училището

В Справка № 3 е представена информация за броя на децата, завършили подготвителна група в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ и записани в I клас в ОУ „Аверкий Попстоянов“, за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

Кадрово обезпечаване/квалификация на учителите.

В детската градина и в училището работят правоспособни учители.

Учителите от Общинска ДГ “Д-р Т. Миладинова” и ОУ “Ав. Попстоянов” са участвали в квалификационни, обучителни дейности и курсове за:

- квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти - 6 педагогически специалисти (5 учители и директорът) от детската градина и 12 педагогически специалисти (11 учители и директорът) от училището;
- критерии за оценяване на училищна готовност - 6 педагогически специалисти от детската градина (5 учители и директорът на детската градина);
- часа на класния ръководител - 7 учители – класни ръководители от ОУ „Аверкий Попстоянов“.

В Общинска ДГ “Д-р Т. Миладинова” и в ОУ “Ав. Попстоянов” е създадена организация за изпълнение на дейности за вътрешноинституционална квалификация на учителите, съобразно изискванията на Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, чрез участие на педагогическите специалисти в квалификационна дейност по плана за квалификация на Регионално управление на образованието – Кюстендил; в национални програми и други форми на квалификация, организирани от съответната образователна институция.

Един педагогически специалист от Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ е преминал обучение в СУ „Климент Охридски“ за извършване на ранното оценяване.

Повишена е квалификацията на педагогическите специалисти за професионално развитие чрез участието им в различни организационни форми: за продължаваща квалификация и за вътрешноинституционалната квалификация. На всички педагогически специалисти са присъдени квалификационни кредити.

Въз основа на достигнатото равнище на квалификация, педагогическите специалисти са придобили професионално-квалификационни степени, както следва:

- 7 педагогически специалисти от ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, от които 1 учител е с придобита V професионално-квалификационна степен /ПКС/; 5 ^{ма} учители с III ПКС и директорът - с III ПКС.
- 7 педагогически специалисти от ОУ „Аверкий Попстоянов“, от които 6 учители са с придобита V ПКС и 3 ^{ма} учители с IV ПКС и директорът - с IV ПКС.

Повишена е квалификацията на учителите - класни ръководители и на директора на ОУ „Аверкий Попстоянов“.

2.1. Състояние на образователната система през годините.

Общинска мрежа от образователни институции през учебните години, предмет на анализа е представена от:

- ❖ Общинска детска градина - ОДГ „Д-р Тодора Миладинова”, с адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Септемврийска” № 4.
- ❖ Основно училище - ОУ „Аверкий Попстоянов”, с адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Димо Хаджидимов” № 6.

2.1.1. Детска градина

На територията на Община Рила има една детска градина - **Общинска детска градина „Д-р Тодора Миладинова“**, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Септемврийска“ № 4.

При спазване на нормативните изисквания, за учебната 2021/2022 година за учебната 2022/2023 година в Общинска детска градина „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила са определяни 4 броя възрастови групи за целодневна организация на предучилищното образование, както следва:

- ✓ първа възрастова група - 2 - 4 годишни – една група;
- ✓ втора възрастова група - 4- - 5-годишни – една група;
- ✓ трета възрастова група - 5- - 6-годишни – една група;
- ✓ четвърта възрастова група - 6- - 7-годишни – една група,

като от учебната 2020/2021 година е организирано и се осъществява задължително предучилищно образование на децата на 4-годишна възраст, в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, въз основа на Решение № 137 от 25.09.2020 г. на Общински съвет на Община Рила.

Осъществен е обхват на всички деца на 4-годишна възраст, живеещи на територията на Община Рила и са приложени мерки за задържането им в образователната институция.

За учебната 2023/2024 година, в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила са определени 4 броя възрастови групи за целодневна организация на предучилищното образование, в т.ч. 3 групи за задължително предучилищно образование. Определянето на броя на групите и на броя на децата в тях се извършва при спазване изискванията на чл.60 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Задължителното предучилищно образование се осъществява във втора, трета и четвърта възрастова група. В групите за задължително предучилищно образование са обхванати всички 4-5; 5-6 и 6-7-годишни деца, живеещи на територията на община Рила.

Предвид обстоятелството, че Община ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ е единствената детска градина на територията на Община Рила, съобразно броя на подлежашите на задължително предучилищно обучение деца в нея, броят на децата от населени места, в които няма детска градина/училище, в които да се извърши задължително предучилищно образование на децата и които са записани в рилската детска градина, възможността за осигуряване на транспорт и хранене, както и обективните географски и демографски фактори, наличието на пътна инфраструктура, отдалечеността и капацитета на най-близката друга детска градина, и класифицирането на Община Рила като планински район, за учебната 2021/2022 година и за учебната 2022/2023 година, въз основа на постановявани решения от Общински съвет на Община Рила и мотивирани предложения от Кмета на Община Рила, детската градина е включвана в Списък на средишните детски градини и училища в Република България и в Списък със защитените детски градини и защитените училища в Република България, с решения на Министерски съвет на РБ.

2.1.2. Училищно образование

Училищното образование на територията на Община Рила е представено от Основно училище „Аверкий Попстоянов“, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Димо Хаджидимов“ № 6. Училището е общинско.

ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила е единственото училище на територията на Община Рила. В него се обучават както ученици от съставни населени места на Общината, така и от Община Кочериново.

Обхванати са всички деца и ученици, подлежащи на задължително обучение, които живеят на територията на Община Рила и не учат в други училища.

Въведена е целодневна организация на учебния ден, както за учениците от I клас в ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, така и за учениците от II, III и IV клас.

През учебните години се организира целодневно обучение и за учениците от V-VII клас в групи за целодневна организация на учебния ден (ЦОУД) в ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила.

Справка за броя на учениците в ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила по учебни години, по класове е представена в Приложение № 2. Видно е, че общият брой на учениците в училището за учебната 2021/2022 година и за учебната 2022/2023 година е относително постоянен, а от учебната 2023/2024 година – с тенденция към увеличаване.

През учебните години, включени в периода на анализа, няма преместени ученици в други училища.

Предвид обстоятелството, че ОУ „Аверкий Попстоянов“ е единственото училище на територията на Община Рила, съобразно броя на подлежащите на задължително училищно образование ученици в училището, броят на учениците от населени места, в които няма училище и които се обучават в рилското училище, възможността за осигуряване на транспорт и хранене на учениците, както и обективните географски и демографски фактори, наличието на пътна инфраструктура, отдалечеността и капацитета на най-близкото училище, и класифицирането на Община Рила като планински район, през учебни години включени в периода на анализа, въз основа на постановявани решения от Общински съвет на Община Рила и мотивирани предложения от Кмета на Община Рила, училището е включвано в Списък на средишните детски градини и училища в Република България и в Списък със защитените детски градини и защитените училища в Република България, с решения на Министерски съвет на РБ.

Видно от данните, съдържащи се в Приложение № 3:

- ✓ Всички деца, живеещи на територията на община Рила и подлежащи на задължително предучилищно образование са обхванати в групи в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, като през учебните години, са записвани и деца, подлежащи на задължително предучилищно образование от други общини.
- ✓ От завършилите деца Четвърта възрастова група в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, през учебната 2022/2023 година, с адресна регистрация на територията на Община Рила, с издадено удостоверение за предучилищно образование, в I клас на ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, за учебната 2023/2024 година са записани всички деца.

2.2. Състояние на образователната система през учебната 2023/2024 година.

- Институции в система на предучилищно и училищно образование на територията на Община Рила за учебната 2023/2024 година.

През учебната 2023/2024 г., система на предучилищно и училищно образование в Община Рила обхваща една общинска детска градина и едно общинско училище, а именно:

- ❖ Общинска детска градина „Д-р Тодора Миладинова“ със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Септемврийска“ № 4.

❖ ОУ „Аверкий Попстоянов”, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Димо Хаджидимов“ № 6.

2.2.1. Общинска детска градина “Д-р Тодора Миладинова” е единствената детска градина на територията на Община Рила.

През учебната 2023/2024 година, предучилищната подготовка на децата в задължителна предучилищна възраст се осъществява при спазени нормативно установените изисквания за осигурена среда, съобразена с възрастовите особености на децата; осигуреност с учители и помощник-възпитатели; целодневна организация на предучилищната подготовка, включваща и условия за отпиване на децата; осигурено хранене, организирано в съответствие с изискванията, определени в наредби на министъра на здравеопазването; създадени здравно-хигиенни условия; налична материална база, с капацитет 114 места; осигурен безплатен транспорт на децата, които подлежат на задължителна подготовка от населено място, в което няма детска градина или училище.

За целодневната организация на предучилищното образование за учебната 2021/2022 година, учебната 2022/2023 година и учебната 2022/2023 година, в детската градина са създадени условия за осигуряване на възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 астрономически часа на ден през учебната година, като са осигуриeni и: условия за игра, почивка, включително следобеден сън; условия за хранене – сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски – между сутрешната закуска и обядта и между обядта и вечерята; условия за дейности по избор на детето.

По данни от Списък-Образец № 2 в началото на учебната 2023/2024 година, общият брой на обхванатите деца в предучилищното образование е 79, разпределени в 4 броя групи за целодневна организация на предучилищното образование, а именно:

- ✓ първа възрастова група “Мечо Пух”, за 2 – 3-годишни деца – една група;
- ✓ втора възрастова група “Приятели”, за 4 – 5-годишни деца – една група;
- ✓ трета възрастова група “Пинокио”, за 5 – 6-годишни деца – една група;
- ✓ четвърта възрастова група “Сльнце”, за 6 – 7-годишни деца – една група.

В Общинска детска градина „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила е създадена организация за запазване броя на групите, при спазени условията и реда за определяне на броя им, както и наброя на децата в тях, регламентирани в наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Детската градина се презентира пред родители на деца в предучилищна възраст, включително и в задължителна предучилищна възраст не само на територията на Община Рила, но и в населени места от съседна община, за привличане на деца и от там. Организирани са и са осъществени фактически посещения на място, като се дава възможност за запознаване с персонал; материална база; условия за изпълнение на дейностите по отглеждане, възпитание, социализация и обучение в детската градина и дейностите за обща и допълнителна подкрепа; възможността за осигуряване на условия за организиране на педагогически дейности, които не са дейност на детската градина за децата, които посещават образователната институция.

В резултат от извършената работа, всички деца, подлежащи на задължително предучилищно образование, които живеят на територията на Община Рила са обхванати в детската градина. Привлечени са и деца от населени места в Община Кочериново.

В Приложение № 4 е представена справка за 4 - 5 – 6 - 7-годишните деца в задължителна предучилищна възраст на територията на община Рила за учебната 2023/2024 година, съдържаща данни за: общия брой на подлежащите деца; броя на децата, живеещи в общината; броя на децата, записани в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, гр. Рила;

броя на децата, извън общината, в т.ч. и в чужбина (както по данни от ЛБД „Население”, Информационна система за реализация на механизма /ИСРМ/, така и по неофициални данни).

Необхванати деца, подлежащи на задължително предучилищно образование от живеещите на територията на Община Рила няма.

Капацитетът на общинската детска градина позволява обхващане на децата на 2-3-годишна възраст, както и на 4-5; 5-6 и 6-7 - годишните деца, подлежащи на задължително предучилищно образование.

Числеността на персонала в детската градина за учебната 2023/2024 година е 18 бр., в т.ч. 9 педагогически и 9 непедагогически (7 реално заети) персонал.

2.2.2. Училищното образование на територията на Община Рила е представено от Основно училище „Аверкий Попстоянов”, със седалище и официален адрес: гр. Рила, община Рила, ул. „Димо Хаджидимов” № 6. То е единственото училище на територията на Община Рила. В него се обучават както ученици от съставни населени места на Общината, така и от Община Кочериново.

В Приложение № 5 е представена справка за децата до 16-години, в задължителна училищна възраст, на територията на община Рила през учебната 2023/2024 година, съдържаща данни за: общия брой на подлежащите деца на задължително училищно образование; броя на децата, живеещи в общината; броя на децата – ученици в ОУ „Аверкий Попстоянов”, гр. Рила; броя на децата, извън общината, в т.ч. и в чужбина (както по данни от ЛБД „Население”, ИСРМ, така и по неофициални данни).

От общо 254 бр. подлежащи на задължително училищно образование: 87 бр. учат в ОУ „Аверкий Попстоянов”, гр. Рила и 167 бр. не учат в рилското училище (в т.ч. 90 са от I до VII клас, включително, от тях 70 не живеят на територията на Община Рила, в т. ч. 23 – в чужбина и 77 бр. са след завършен VII клас, от тях 29 не живеят на територията на Община Рила, в т.ч. 16 – в чужбина), т.е. от общия брой подлежащи на задължително училищно образование: 99 не живеят на територията на Община Рила, в т.ч. 39 бр. са в чужбина. Оставащите 68 бр. (20 бр. от I до VII клас и 48 след завършен VII клас), с местоживееще в Община Рила, учат в училища в град Благоевград – ОУ, СУ, с профилирани паралелки и професионални гимназии, както и в СУ в град Кочериново.

Броят на учениците в училището през учебната 2023/2024 година е 92, от които 5 ученици са без адресна регистрация в Община Рила. Учениците със СОП са 5 бр.

Формирани са 7 самостоятелни паралелки, от които 6 – с решение на Общински съвет на община Рила и 3 групи за целодневна организация на учебния ден.

Необхванати деца и ученици от живеещите на територията на Община Рила няма.

С Решение № 661/07.09.2023 г. на Общински съвет, Община Рила е разрешено в ОУ „Аверкий Попстоянов”, град Рила да се допуснат изключения от нормативно определения минимален брой на учениците в паралелките, с не по-малко от 10 ученици, за учебната 2023/2024 година, по мотивирано искане на директора на училището, с приложено становище на началника на Регионално управление на образоването – Кюстендил.

С Решение № 661/07.09.2023 г. на Общински съвет на Община Рила (т.1) е допуснато в ОУ „Аверкий Попстоянов”, град Рила да се формира самостоятелна паралелка, с по-малко от 10 ученици, за учебната 2023/2024 година. Със Заповед № РД06-287/14.09.2023 г. на Началника на РУО – Кюстендил е разрешено формирането на паралелката.

Числеността на персонала за учебната 2023/2024 година е 16 бр., в т.ч. 12 педагогически и 4 непедагогически.

2.3. Обхват на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

Обхванати са всички деца, подлежащи на задължително предучилищно образование и учениците, подлежащи на задължително училищно образование, които живеят на територията на Община Рила. В ОДГ и ОУ са интегрирани деца и ученици от различни етноси, както и деца със специални образователни потребности (СОП).

Провеждани са индивидуални срещи-разговори с родителите на деца, на които предстои задължителна предучилищна подготовка и училищно обучение в първи клас, както и обща родителска среща с родителите на деца, на които предстои да завършат подготвителна група в детската градина и да постъпят в първи клас, както и обща родителска среща с родителите на 4 – 5; 5- 6 и 6-7-годишните деца, на които предстои задължителна предучилищна подготовка. Родителските срещи са традиционни, по инициатива на Кмета на Община Рила, с участието на Директора на ОУ “Аверкий Попстоянов” и на Директора на ОДГ „Д-р Тодора Миладинова”.

В ОДГ „Д-р Тодора Миладинова” са проведени общи родителски срещи за: запознаване с програмните системи, дневен режим, дейността на детската градина, Правилника за осигуряване на здравословни и безопасни условия на обучение и труд, както и наредбите, приети от Общински съвет на Община Рила.

В ОУ “Аверкий Попстоянов” са проведени общи родителски срещи за: участие на учениците от I и IV клас; V и VII клас в групи за целодневна организация на учебния ден (ЦОУД); запознаване с новостите и насоките за кандидатстване на учениците след VII клас, както и във връзка с външното оценяване на учениците от IV и VII клас.

С оглед предотвратяване отпадане от задължително предучилищно образование, в група в детската градина и от задължително училищно образование, в училище или прездевременно напускане на образователната система, попадане в неблагоприятни условия или извършване на противообществени прояви, с родителите се провеждат превантивни разговори на индивидуални и общи срещи.

Информирани са и са консултирани родители, чийто деца са застрашени от отпадане от училище или от попадане в неблагоприятни условия. Провеждани са индивидуални срещи с родители, чийто деца са извършили противообществени прояви и с родители, за децата на които съществува рисък от отпадане от училище.

Осъществена е превенция на риска от отпадане и отпадане от системата на предучилищното и училищното образование за деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Приложен е Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100 от 8 юни 2018г. Внедрена е и се ползва Информационна система за реализация на Механизма (ИСРМ). За целите на Постановлението, ежегодно със заповед на Кмета на Община Рила се определя район на обхват на образователните институции на територията на Община Рила. Въз основа на заповед на Кмета на Община Рила, с която се определят служители от Общинска администрация, град Рила, включително кметски наместници на малки населени места на територията на Община Рила, и представители на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни при Община Рила за участие в екипа за обхват, в рамките на територията на Община Рила, ежегодно, със заповед на Началника на Регионално управление на образоването – Кюстендил се определя Екип за обхват в район на Община Рила, с включени и представители на: образователните институции в Община Рила; Дирекция „Социално подпомагане“ – Бобошево и Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи – Кюстендил.

В изпълнение на вменените задължения и отговорности на Екипа за обхват в район на Община Рила, въз основа на протоколи за физическо посещение на адрес за обхват, на деца в задължителна предучилищна и училищна възраст,

идентифицирани като необхванати в системата на предучилищното и училищното образование, предоставени от ръководителя на Екипа, са извършили посещения на адрес, по учебни години, както следва:

През учебната 2021/2022 година – по протоколи за 36 деца, от тях - 34 са в чужбина и 2 са в други населени места, като от общия брой:

- 8 деца са подлежащи на задължително предучилищно, за които е установено, че 7 от тях са в чужбина и 1 е в друго населено място и
- 26 деца са подлежащи на задължително училищно образование, за които е установено, че 25 са в чужбина и 1 е в друго населено място + 2 – над 16-годишна възраст, които са в чужбина,

През учебната 2022/2023 година – по протоколи за 10 деца подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование, от тях - 9 са в чужбина и 1 е непълнолетна майка, като от общия брой:

- 7 деца са подлежащи на задължително предучилищно образование, за които е установено, че са в чужбина и
- 3 деца са подлежащи на задължително училищно образование, за които е установено, че 2 са в чужбина и 1 е непълнолетна майка,

През настоящата учебна 2023/2024 година – по протоколи за 3 деца, подлежащи на задължително предучилищно образование, за които е установено, че са в чужбина.

В протоколите не е предлагана мярка за обхват: съставяне на актове за установяване на административни нарушения и издаване на наказателни постановления, по реда на чл.347 от ЗПУО, тъй като не е установено наличие на фактическа обстановка за това.

Осъществява се добро взаимодействие между екипите за обхват в образователните институции. Осъществени са дейности и са предприети мерки по отношение на родители на деца в задължителна предучилищна и училищна възраст, в риск от отпадане:

През учебната 2021/2022 година – 1 родител на дете в задължителна предучилищна възраст и 1 родител на дете в задължителна училищна възраст.

През учебната 2022/2023 година, както и от началото на учебната 2023/2024 година - 1 родител на 2 деца в задължителна предучилищна възраст.

От началото на учебната 2023/2024 година не са установени деца и ученици в риск от отпадане от образователната система.

Въз основа на извършените проверки и констатираният обстоятелства се налагат следните изводи:

- Предприети са действия от страна на Общинска администрация, град Рила по отношение осигуряване и контрол на обхвата на подлежащите на задължително предучилищно и училищно образование деца и ученици (съгл. разпоредбата на чл.256, ал.1, т.2 от ЗПУО);
- Не е установена необходимост от налагане на наказания на родителите по реда на чл. 347 от ЗПУО, тъй като не е констатирано наличие на предпоставки за налагане, а именно:
  - Не са установени родители, с местоживееще на територията на Община Рила, които не са записали децата си, подлежащи на задължително предучилищно или училищно образование, в детската градина или училище;
  - Не са установени родители, с местоживееще на територията на Община Рила, които не осигуряват присъствието на децата си, подлежащи на задължително предучилищно образование, записани в целодневна, полудневна или почасова форма на организация в детската градина или училище, или подлежащи на задължително училищно образование, записани в дневна, вечерна, дистанционна или комбинирана форма на обучение в училище.
  - Не са установени родители, с местоживееще на територията на Община Рила, които не осигуряват присъствието на децата си в допълнителното обучение по чл. 124, ал. 2 от ЗПУО.

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

➤ Не са образувани административно-наказателни преписки в Община Рила, във връзка с упражняване на предоставените на общините контролни и санкционни правомощия по Закона за предучилищното и училишното образование (ЗПУО), въз основа на предложени мерки от Екипа за обхват в район на Община Рила, предвид което не са съставяни актове за установяване на административни нарушения и не са издавани наказателни постановления по реда на чл. 374 от ЗПУО.

През учебната 2021/2022 година, въз основа на писма от директор на училище, регистрирани в ИСРМ е образувано административно-наказателно производство по чл.347 от ЗПУО срещу родителите на две деца, подлежащи на задължително училищно образование (децата не са ученици в ОУ „Аверкий Попстоянов”, град Рила), тъй като родителите не са изпълнили задълженията си по ЗПУО за осигуряване присъствието на децата си в училището, в което са записани и това неизпълнение на задълженията им представлява административно нарушение, за което им е ангажирана административно-наказателна отговорност.

С оглед предотвратяване на ранното отпадане от системата на предучилищното и училишното образование на децата и учениците, при необходимост, случаите се разглеждат от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и от Комисията за детето (КД) към Община Рила.

С цел обхващане и задържане на децата в детската градина и в училището, МКБППМН има добра практика за организиране на срещи с родители на деца, застрялени от отпадане.

Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община Рила се осъществяват също от МКБППМН, която оказва съдействие на образователните институции за обхващане и задържане в детската градина и в училище на подлежащите на задължително образование деца, с цел превенция на отпадането от предучилищно и училищно образование и извършва дейности по превенция на противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, както и работа с родителите.

Комисията организира и участва в провеждането на инициативи за занимания по интереси, с идеята, че те са най-добрата превенция на социално негативното поведение на подрастващите: противообществени прояви, агресия, насилие и/или риск от насилие.

От допълнително внимание и грижи се нуждаят и учениците, извършили противообществени прояви. По данни на МКБППМН, в община Рила се наблюдава намаляване броя на малолетните и непълнолетните извършителите на противообществени прояви. Състав от МКБППМН при Община Рила разглежда възпитателни дела за извършени противообществени прояви от малолетни и непълнолетни, като се налагат възпитателни мерки по Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН). Разгледани са възпитателни дела по години и брой, както следва: през 2021 г. – 3 бр. (за кражба), през 2022 г. – 1 бр. (за повреждане на чужда собственост), през 2023 г. – 1 бр. (за управяване на МПС – мотоциклет, което не е регистрирано по надлежния ред) Наложени са възпитателни мерки на извършителите.

Част от противоправните деяния, извършени от деца са в резултат на липса или недостатъчно внимание от страна на родителите, занижен родителски контрол, лоша „приятелска“ среда.

При случай на дете, жертва на насилие или в риск от насилие, и при кризисна ситуация се задейства Мултидисциплинарният екип на местно ниво по прилагане на Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, като случаите са както следва: през 2021 г. – няма ; през 2022 г. – 1 случай и през 2023 г. – 2 случая. Всички институции, представени в екипа (отдел „Закрила на детето“, РУ - Рила, Община, МКБППМН), предприемат мерки за оказване на подкрепа.

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

На територията на Община Рила няма психолог, с оглед оказване на психологическа помощ и подкрепа на подрастващи.

✓ **Партньорства и взаимодействие. Приемственост детска градина – училище. Добри практики.**

Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ и ОУ „Аверкий Попстоянов“ работят в партньорство с общината и със заинтересовани страни, във връзка с осигуряване на предучилищно и училищно образование.

Община Рила осъществява много добро взаимодействие с Регионално управление на образоването – Кюстендил по въпроси от на предучилищното и училищното образование.

Директорът на Общинска „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила и Директорът на ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, в качеството си на участници в образователния процес си партнират много добре с Община Рила.

През периода на анализа образователните институции са работили по проекти и програми, както следва:

❖ ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“ работи по:

- Проект BG05M2OP001-3.005 - 0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“,

Дейност 1: Допълнително обучение по български език на деца от уязвими групи от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“.

- Национална програма „Хубаво е в детската градина“ - за деца от първа възрастова група и техните родители, дейност „Изграждане на семейна общност - подкрепяща, приемна, безопасна, мултикультурна среда“.
- Проект „Малки деца – големи природолюбители“, финансиран от ПУДООС. Изградена е природна класна стая на открито за провеждане на занимания на открито в двора на детската градина.

❖ ОУ „Аверкий Попстоянов“, работи по:

- Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ - средства за интернет и свързаност.
- проект на МОН BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“.
- проект на МОН BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“.
- НП „Заедно в изкуствата и в спорта“.

С оглед осъществяване на приемственост детска градина – училище, ежегодно се реализират съвместни дейности между ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“ и ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила.

С оглед своевременна организация на съответната нова учебна година и мотивиране на децата и техните родители за предучилищно и училищно образование са планирани и проведени:

- Тържество за буквите в I клас, организирано от ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, с партньор ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, с гостуване на децата от Четвърта възрастова група.

- Родителска среща в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, гр. Рила, с родителите на децата, на които предстои да завършат Четвърта възрастова група и подлежащи на задължително училищно образование в първи клас през съответната учебна година.

- Работна среща във връзка с организиране на „Лятна академия за деца и ученици“ в град Рила“, през лятната ваканция на учебната година.

- Традиционни ежеседмични работни срещи на директорите на детската градина и училището с Кмета на Община Рила.

2.4. Организация на хранене и здравно осигуряване за децата и учениците

✓ Хранене

Храненето в Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова” и ОУ “Аверкий Попстоянов” е осигурено и организирано в съответствие с изискванията на Наредба № 37 на министъра на здравеопазването от 2009 г. за здравословното хранене на учениците, на Наредба № 6 на министъра на здравеопазването от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детските заведения и на Наредба № 9 на министъра на земеделието и храните от 2011 г. за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните, предлагани в детските заведения, училищните столове и обектите за търговия на дребно на територията на училищата и на детските заведения, както и към храни, предлагани при организирани мероприятия за деца и ученици.

Храненето на децата от възрастовите групи за задължително предучилищно образование в детската градина и на учениците от I-IV клас в училището се подпомага по реда на Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, като средствата се разпределят на база подадени заявки от директорите за дейност: *осигуряване на закуска, мляко, зеленчуци и/или плодове на децата от подготвителните групи в детските градини и училищата, както и на учениците от I до IV клас.*

Средствата от държавния бюджет за подпомагане на храненето на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас в общинската детска градина и в училището се предоставят за осигуряване на закуска, мляко, зеленчуци и/или плодове.

В Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова”, за децата в целодневната организация се осигуряват: сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски – между сутрешната закуска и обядта и между обядта и вечерята.

В ОУ “Аверкий Попстоянов”, освен закуска за учениците от I до IV клас се осигурява и обедно хранене на учениците, обхванати в целодневна организация на учебния ден.

В Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова” и в ОУ “Аверкий Попстоянов” се прилагат:

- схема „Училищен плод“, с основна цел - гръжка за здравето на децата, а именно: да се увеличи делят на плодовете и зеленчуците в храненето на децата, особено във възрастта, когато се оформят хранителните им навици.
- схема „Училищно мляко“, с цел да се насърчат здравословни хранителни навици още в най-ранна възраст.

✓ Здравно осигуряване

Към Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова” и ОУ “Аверкий Попстоянов” функционират здравни кабинети.

Съгласно Закона за здравето, здравните кабинети са обекти с обществено предназначение и същите са вписани в публичен регистър на обектите с обществено предназначение, поддържан от Регионална здравна инспекция – Кюстендил.

Здравните кабинети към образователните институции са обезпечена с медицински сестри - две в детската градина и една в училището.

За дейността на здравните кабинети в детската градина и в училището се изготвят планове от медицинските сестри, включващи мероприятия и дейности по профилактика и здравеопазване на децата и учениците.

Медицинските сестри осъществяват дейност по профилактика и промоция на здравето в съответните възрастови групи за изграждане на здравословни навици и поведение на децата и учениците. Извършват наблюдение на физическото развитие и физическата дееспособност на децата и учениците и осъществяват медицинското им обслужване при спешни състояния до пристигането на екипа на филиала за спешна медицинска помощ. Участват в изготвянето на седмичното меню, провеждат здравни беседи и дейности (практиуми, игри, включени в годишния план). придружават децата / учениците по време на пътуване от местоживеещото им до образователната институция и обратно.

Медицинските сестри в здравния кабинет в Общинска детска градина “Д-р Тодора Миладинова” следят за спазване на задължителни и препоръчителни мерки за намаляване на рисковете от инфекция; реализират дейности в детската градина в условията на епидемична обстановка; при: осъществяване на сутрешния прием на децата и комуникация с родителите; създават организация за хигиенните и дезинфекционните дейности и запознаване с инструкциите за начина на ползване на съответните препарати; осъществяват превантивни дейности за недопускане на епидемично разпространение на заразни и инфекциозни заболявания.

Медицинската сестра на здравния кабинет в ОУ “Аверкий Попстоянов” отговаря за организирането и наблюдава хигиенните и дезинфекционни дейности, правилното подготвяне на дезинфекционните разтвори в училището, осъществява медицински филтър на входа на училището, с цел ограничаване на рисковете от епидемично разпространение на заразни и инфекциозни заболявания.

2.5. Материална база

Детската градина и училището ползват имоти – публична общинска собственост, предоставени с договори за временно и безвъзмездно управление, по реда на Закона за общинската собственост (ЗОС), въз основа на решения на Общински съвет на Община Рила.

Материалната база е в много добро състояние.

2.5.1. В Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова”, град Рила за всяка от групите е обособено самостоятелно помещение за занимания, игри и почивка, както и самостоятелни санитарни възли и офис-помещения.

С цел привеждане на Общинска ДГ “Д-р Тодора Миладинова”, град Рила към нормите на безопасност по отношение живота и здравето на децата и осигуряване на по-благоприятна и здравословна среда за отглеждането им, въз основа на Договор за безвъзмездна финансова помощ № 10/07/2/000814 от 29.03.2018 г., склучен между Община Рила и Държавен фонд „Земеделие“ за изпълнение на проект: „Ремонт, обзавеждане и оборудване на общинска образователна инфраструктура – ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, Община Рила“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., е предвидено изпълнение на следните дейности:

- ✓ Извършване на СМР на обект „Ремонт, обзавеждане и оборудване на общинска образователна инфраструктура – ОДГ „Тодора Миладинова“ гр. Рила, община Рила“, включващи следните видове СМР - Демонтаж, доставка и монтаж на нова PVC дограма; шпакловка по еркери и стени; доставка и монтаж на система за видео наблюдение, доставка и монтаж на луминесцентни осветителни тела ; доставка и монтаж на дюшети от минерална вата на плоча на таван, подмяна на LT ламарина на покрив; подмяна на сградна канализация, доставка и монтаж на нова ограда, отводняване на имота, полагане на стоманобетонна настилка на дворно пространство; възстановяване на зелени площи - затревяване

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

- ✓ Доставка на обзавеждане вътрешно – доставка на сгъваеми двойни шкаф легла, гардеробчета, открит шкаф за обувки, дюшечета от дунапрен, масички детски пейки, секции, закачалки, бюра за учителите и др.
- ✓ Доставка и монтаж на външно оборудване – доставка и полагане на тротоарни настилки; полагане на бордюри, направа на ударопогълъщаща настила, доставка и монтаж на комбинирани детски съоръжения различни видове; доставка и монтаж на клатушки; монтиране на стълбове със соларни лампи;
- ✓ Доставка и монтаж на комплект осветителни тела с автономно захранване за парково осветление.

2.5.2. В ОУ "Аверкий Попстоянов" всяка паралелка има класна стая. Групите за целодневна организация на учебния ден имат стаи за отдих и спорт; за самоподготовка и за занимания по интереси.

➤ Въз основа на Договор за строителство № 2 от 12.08.2021 г., с предмет: Извършване на строително – ремонтни работи на обект: „ОУ „Аверкий Попстоянов“, гр. Рила, област Кюстендил“ е извършен ремонт на Физкултурния салон в училището, като е реновиран изцяло, с осигурено целево финансиране от МОН. Извършено е:

- ✓ подмяна на дюшеме; направа на спортна винилова подова настилка; монтаж на мек перваз (винил); разчертаване на игрище; направа на машинна мазилка по стени; фина шпакловка по стени; изграждане на таван с гипсокартонни плоскости на метална конструкция; гипсова шпакловка по тавани; полагане на латекс по стени и тавани; полагане на блажна боя по стени (цокъл).

От учебната 2021/2022 година, физкултурният салон е действащ.

➤ Въз основа на Договор № 04/04.11.2021 г. е извършен текущ ремонт на стола на ОУ „Аверкий Попстоянов“, гр. Рила, област Кюстендил“ - помещението на съществуващата столова. Изпълнено е:

- ✓ подмяна на съществуващата дървена дограма с петкамерна PVC дограма /бяла/; частична направа на тавани от гипсокартон, с включени всички последващи действия до финишно покритие от латекс; подмяна на подовата настилка, като се монтира настилка от гранитогрес – първо качество; шпакловане и боядисване на вътрешните стени с латекс;
- ✓ подмяна на ел. инсталацията; осветителни тела, с мощност и вид съобразно функционалното предназначение на помещението и примерното обзавеждане, с оглед да се постигне нормената осветеност и нормените качествени показатели при минимален разход на електрическа енергия; влагозаштитени осветителни тела в тоалетната и навън; аварийни осветителни тела и светещи указателни знаци за евакуация, управлящи посоката на движение за безопасно придвижване на хората; силова ел. инсталация и заземителна инсталация;
- ✓ вентилационни инсталации;
- ✓ доставка и монтаж на съоръжения:

за топла кухня - електрическа скара - тръбна, газов котлон с четири горелки, настолен, фритюрник електрически, конвектомат;

за студена кухня – хладилна маса, среднотемпературна; професионален вертикален хладилен шкаф; картофобелачка; зеленчукорезачка; колбасорезачка;

за умивалня кухненски съдове – съдомиялна машина;

за склад хладилници – фризерна ракла;

за мокър бюфет – топла витрина;

ел. паланзи, професионални мивки, маси за хранене, столове за хранене.

- ✓ ремонт на ВиК инсталациите.

➤ Въз основа на Административен договор BG06RDNP001-7.002-0041-C01 за опускане на безвъзмездна

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

финансова помош от 26.03.2020г., сключен между Община Рила и Държавен фонд „Земеделие“ – РА за изпълнение на проект с наименование „Реконструкция, оборудване, обзавеждане и подобряване на прилежащи пространства на сграда на Основно училище „Аверкий Попстоянов“ гр. Рила, община Рила“, Процедура чрез подбор № BG06RDNP001-7.002 – Училище „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони, която включва основно или средно училище, финансирано чрез бюджета на общината или професионална гимназия по § 10 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование“ по Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, със срок за изпълнение на проекта - до 26.03.2023г. са изпълнени следните строително-монтажни работи:

- ✓ реконструкция на санитарен възел, включваща изграждане на нова електрическа и ВиК канализационна инсталация, подмяна на врати и санитарно оборудване, облицоване на фаянс по стени и гранитогрес по пода на помещението, направа на окачен таван, доставка и монтаж на нова дограма, направа на външна топлоизолация, както и реконструкция на съществуващ покрив на тоалетните.
- ✓ шпакловка и боядисване по стени, направа на окачен таван, направа на нова подова настила и направа на ел. инсталация в учебните кабинети и коридора.
- ✓ обособяване на мултифункционална спортна площадка, разкъртане на стара настилка, полагане на асфалтобетон, демонтаж и монтаж на бордюри, полагане на ударопогълъщаща настилка, демонтаж на чешма, направа на нова декоративна чешма, подмяна на съществуващи канавки, поставяне на осветителни тела, ремонт на алеи и доставка и монтаж на нови спортни съоръжения, доставка на маси за тенис и др. в двора на училището.

Закупено е и е доставено оборудване и/или обзавеждане в класните стаи, учебни кабинети и административни кабинети на училището.

Дейностите по проекта са приключили м. октомври 2022 г.

Училището има обособен ресурсен кабинет, а детската градина – обособена стая за индивидуална и групова работа, където се осъществява ресурсно подпомагане на учениците / децата със специални образователни потребности на допълнителна подкрепа, където те могат да се срещат и контактуват със специалисти – ресурсен учител, логопед и психолог от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование-Кюстендил и да осъществяват взаимодействие с тях.

Детската градина и училището не разполагат със специално изградени рампи за деца и ученици с двигателни затруднения, както и с други помощни средства. Поставянето им е скъпа инвестиция, предвид което осъществяването би могло да се случи, чрез външно финансиране.

2.6. Финансиране

Финансирането на Общинска ДГ „Д-р Т. Миладинова“ и на ОУ „Аверкий Попстоянов“ се осъществява със средства от държавния бюджет чрез Министерството на образованието и науката, чрез общинския бюджет. Размерът на средствата се определя съгласно държавното образователно изискване за едногодишната издръжка на деца и ученици в държавните и общинските детски градини, училища и обслужващи звена. Чрез държавния и общинския бюджет се осигуряват средства за: заплати, осигурителни вноски, отпуск, хранене, учебни помагала и поддържане на материално-техническата база.

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова”, град Рила прилага система на делегиран бюджет, въз основа на Решение № 431/20.12.2018 г. на Общински съвет на Община Рила. На директора са делегирани както права, така и отговорности за вземане на решения и завишиване на контрола по изпълнението и начина на планиране и изразходдане на средствата.

ОУ „Аверкий Попстоянов“ прилага система на делегиран бюджет от 2008 година, съгласно § 71 от ПЗР към Закона за държавния бюджет на Република България за 2008 г., с която разпоредба във всички училища се въвежда системата на делегираните бюджети.

ОУ „Аверкий Попстоянов“, гр. Рила продължава да функционира в условията на делегиран бюджет, като директорът на училището е второстепенен разпоредител с бюджет, с произтичащите от това права и отговорности.

С цел създаване на запазвани механизми по отношение на осигуряване на необходимия финансов ресурс за изплащане на обезщетения на персонала в детската градина и в училището, свързани с прекратяването на трудовите правоотношения, образователните институции участват в Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“.

2.7. Училищни настоятелства / Обществени съвети.

Училищните настоятелства не са действащи.

В детската градина и училището са създадени и функционират Обществени съвети. В тях са представени и родителите. Така те имат възможност по-активно да участват в дейността на образователната институция, изказват своето мнение и взимат отношение по въпроси, съгласно нормативно установените регламенти.

3. Деца от уязвими групи и с потребност от подкрепа.

3.1. Според характеристика на средата в Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) са идентифицирани ученици от уязвими групи в ОУ „Аверкий Попстоянов“, по учебни години, както следва:

- учебна 2021/2022 година – 22 ученици;
- учебна 2022/2023 година – 13 ученици;
- учебна 2023/2024 година – 15 ученици.

По смисъла на § 1, т.3 от Допълнителни разпоредби от Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (НФИСПУО), редакция - ДВ, бр. 33 от 2020 г., в сила от 07.04.2020 г.: "Деца и ученици от уязвими групи" са деца и ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване.

3.2. По информация от Дирекция „Социално подпомагане“ – Бобошево, представена в Справка за децата от Община Рила с потребност от подкрепа – Приложение № 6, при сравнение 2022 г. и 2023 г. (до м. октомври, включително) е видно следното:

✓ Деца с увреждания - 4 деца за 2022 г. и 1 дете за 2023 г. (до м. октомври, вкл.), с вид и степен на увреждане от 50% до 70,99% НВСА (намалена възможност за социална адаптация). Децата са от 7 до 16-годишна възраст, т.е. деца, подлежащи на задължително училищно образование.

✓ Случаи на деца в рисък по смисъла на § 1, т.11 от ДР на Закона за закрила на детето (ЗЗД), с които е работил отдел „Закрила на детето“, с които е работил отдель „Закрила на детето“, в т. ч.

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

- мерки за закрила на детето в семейства среда по чл.23 от ЗЗД – 14 случая за 2022 г., като за 2023 г. (до м. октомври, вкл.), се увеличават на 11. Най-голям е броят на децата от 7 до 16-годишна възраст, т.е. децата, подлежащи на задължително училищно образование.

- мерки за закрила извън семейства среда по чл.26 от ЗЗД – 8 случая за 2022 г., като за 2023 г. (до м. октомври, вкл.), броят на децата намалява на 6. Отново, най-голям е броят на децата от 7 до 16-годишна възраст, т.е. децата, подлежащи на задължително училищно образование.

✓ Деца, живеещи на територията на Община Рила, за които са отпуснати еднократни и/или месечни помощи по реда на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ППЗЗД)

- деца, за които е отпусната еднократна помощ по реда на чл.48 от ППЗЗД – 4 деца за 2022 г., като за 2023 г. (до м. октомври, вкл.), броят на децата намалява на 3. Най-голям е броят на децата от 7 до 16-годишна възраст, т.е. децата, подлежащи на задължително училищно образование.

- деца, за които е отпусната месечна помощ по реда на чл.49 от ППЗЗД – еднакъв брой деца – по 4, както за 2022 г., така и за 2023 г. (до м. октомври, вкл.). Отново, най-голям е броят на децата от 7 до 16-годишна възраст, т.е. децата, подлежащи на задължително училищно образование.

4. Занимания по интереси.

4.1. Занимания по интереси в образователните институции

В Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ са организирани Клуб „Сладкодумко“; Клуб „Приказен свят“; Клуб „Думички вълшебни“; Клуб „Приятели с природата“, които се провеждат след 16⁰⁰ ч. по образователни направления: „Български език и литература“, „Околен свят“, „Конструиране и технологии“, „Изобразително изкуство“, „Музика“, „Физическа култура“. Клубовете работят по утвърдени планове, приети от Педагогическия съвет на детската градина, по един път седмично, Използва се групов и индивидуален подход. В дейността се прилагат методи за осигуряване на равен достъп до качествено образование, междукультурно познаване, сътрудничество и сближаване, извън държавните образователни изисквания.

В ОУ „Аверкий Попстоянов“ през учебните години са организирани занимания по интереси, след избор, извършен чрез проучване на желанията на учениците въз основа на анкета, разработена и приложена от училището. Сформирани са групи за занимания по интереси, както следва:

През учебната 2021/2022 година:

- Клуб „Език свещен“;
- Клуб „Футбол“;
- Клуб „Занимателна география“
- Клуб по музика, в група ЦДО I, III, IV клас.

През учебната 2022/2023 година:

- Клуб „Език свещен“;
- Клуб „Футбол“;
- Клуб „Детска радост“ – танцово изкуство, в НЕ
- Клуб „Баскетбол“.

През учебната 2023/2024 година:

- Клуб „Език свещен“;
- Клуб „Футбол“;

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

- Клуб „Магията на изкуството“ – танцово изкуство, в НЕ I и II клас
- Клуб „Волейбол“;
- Клуб „Забавна математика“.

4.2. „Лятна академия за деца и ученици“ в град Рила

Във връзка с приобщаването на децата към християнските и национални ценности, както и ангажиране на свободното им време, въз основа на Решения на Общински съвет на Община Рила, с които е приета и Програма за „Лятна академия за деца и ученици“ в град Рила“, през лятната ваканция на съответната учебна година през периода на анализа са организирани дейности по религиозно-нравственото образование („неделно училище“), опознаване на богатата история, традициите и бита на Рила и района, със съдействието и подкрепата на Църковно настоятелство при храм „Св. Николай Мирликийски чудотворец“, град Рила.

С цел осигуряване на плавен преход от детската градина към училище, вече традиционно се организира *Лятно училище*, през лятната ваканция на учебната година, въз основа на решения на Общински съвет на Община Рила. По този начин се осигуряват дейности, подкрепящи адаптирането в училищната обстановка на децата, подлежащи на задължително училищно обучение в първи клас.

4.3. „Програма за осмисляне на свободното време на децата и учениците на територията на Община Рила 2023г.“

С Решение №520/24.11.2022г. на Общински съвет, Община Рила е приета **Програма за осмисляне на свободното време на децата и учениците на територията на Община Рила 2023г.** За реализацията на Програмата със Заповед № РД-101-04-09/16.01.2023 г. на Кмета на Община Рила е утвърден **План за действие**, който се изпълнява през 2023 г., както през учебното, така и през неучебното време на учебната 2022/2023 година и през учебната 2023/2024 година. Създадена е необходимата организация за осъществяване на дейности по интереси на деца от Общинска Детска градина /ОДГ/, „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила и на ученици от ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, в следните групи:

На деца от Общинска Детска градина /ОДГ/, „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила, в:

- група/и по „Спортни игри-футбол“, един път седмично;
- група/и по „Английски език“, два пъти седмично;
- група/и по „Сюжетни/характерни танци“, един път седмично,

като продължителността на едно занимание е съобразна с възрастовите групи, а именно: не по-малко от 15 /петнадесет/ минути и не повече от 20 /двадесет/ минути за деца от I и II възрастови групи, и не по-малко от 20 /двадесет/ минути и не повече от 30 /тридесет/ минути за деца от III и IV възрастови групи, надлежно отразена в график.

На ученици от ОУ „Аверкий Попстоянов“, град Рила, в:

- група/и по „Таекуондо“, два пъти седмично, с продължителност 1,5 (един и половина) астрономически часа;
  - група/и по „Мажоретни танци“, с продължителност на едно занимание – 40 минути,
- надлежно отразени в график.

Своеобразно допълнение на Плана за действие, за реализацията на Програма за осмисляне на свободното време на децата и учениците на територията на Община Рила 2023г. (приета с Решение №520/24.11.2022г. на Общински съвет, Община Рила) се явяват **летни занимания**, организирани по инициатива на Кмета на Община Рила, през

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

периода от 26.07.2023 г. до 30.08.2023 г. **Летни занимания „Отворени врати за летни занимания 2023“**, са провеждани на открито, веднъж седмично, по изготвен график, с организатори: Община Рила, Общински музей „Алекси Рилец“, ОУ „Аверкий Попстоянов“ и Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“. Реализирани са следните занимания:

- „Нарисувай мечта!“ /рисуване с табешир върху асфалт/;
- „Моето хоби“ /работка с прежда, тъкани, мъниста и др./;
- „Да играем заедно!“ /спортни игри/;
- „Арт работилница“ /работка с естествени материали/;
- „На колело“ /велопоход/;
- „Моето синьо лято“ /детско парти, с аниматори/.

Целта на инициативата е да се комбинират: заниманията на открито, спортът и игрите, за да стане ваканцията на децата и учениците по-разнообразна, интересна и изпълнена с много приключения.

В групите за летни занимания са включени деца, които: са записани в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова или са записани за ученици в ОУ „Аверкий Попстоянов“, за учебната 2023/2024 година.

В допълнение на Плана за действие, за реализацията на Програма за осмисляне на свободното време на децата и учениците на територията на Община Рила 2023г. (приета с Решение №520/24.11.2022г. на Общински съвет, Община Рила) и в частност на организираните летни занимания „Отворени врати за летни занимания 2023“ са и проведените **музикални занимания** през м. август 2023 г. Организирането им е мотивирано от проявения интерес от деца, ученици и техните родители за участие в организирани музикални занимания, по време на провеждането на инициативата „Музика под Рилското небе“, с организатори: Община Рила и фондация "Арденца". През периода от 07.08.2023 г. до 31.08.2023 г. са организирани музикални занимания за деца и ученици, в групи по интереси, по изготвен график, с преподаватели – професионалисти.

Осъществени са следните занимания:

- Начално обучение по пиано.
- Музикални игри („Музикални игри и занимания по флейта в град Рила“).

Целта на инициативата е децата и учениците да придобият начална музикална грамотност, да се запознаят с тонове и основните им характеристики: височина, трайност, темпо, ритъм, тембър, сила и динамика; да се запознаят с нотите / да могат да четат и да пишат нотен текст, да се развиват когнитивните им умения и експресивните им възможности, както и да се провокира интерес към музикалното изкуство, чрез музикални преживявания.

Ангажирането на децата и учениците в дейности по интереси, в областта на спорта, изкуствата и чуждоезиковото обучение цели по-ефективно организиране на свободното им време и намаляване и/или предотвратяване на агресивните прояви сред тях, ограничаване на присъствието им в интернет пространството; здравословен начин на живот и насърчаване участието им в публични мероприятия.

Намерението е провеждането на дейностите по интереси за осмисляне на свободното време на децата и учениците на територията на Община Рила да се утвърди, като една добра практика за превенция срещу противобществени прояви на малолетни и непълнолетни, агресията, насилието и/или риска от насилие.

4.4. Народно читалище „Христо Ботев 1898“, град Рила, предоставя възможност на децата и младите хора

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

да развиват своите интереси, способности и талант в самодейното художествено и танцово изкуство. Разнообразни форми на работа предлагат и читалищната библиотека в град Рила.

Децата и учениците участват в провежданите културни мероприятия по повод бележити дати и годишнини, традиционни народни празници и значими културни събития, заложени в празничния календар на читалището и част от годишния календар на културните събития в Община Рила. Участват в детските танцови състави, детската вокална група и кръжок по художествено слово.

Участия в изяви на самодейни детски състави при Читалище „Христо Ботев 1898“, град Рила, а именно: детски танцов състав и детската вокална група.

- Участие на детските танцов състав „Рилска китка“ и на детската вокална група „Рилски звънчета“ в честване на народния празник „Бабинден“, р-т „Елхите“, град Рила.
- Отбелязване на 150 годишнината от обесването на Васил Левски - изложба в библиотеката;
- По повод 1 март — Ден на самодеца и Ден на мартеницата - поздрав към самодейците при читалището.

Организиране на изложба с мартеници, изработени от децата при читателски клуб „Приказен свят“, с техниката сухо и мокро пълстене на вълна.

- Проведено общинско тържество по повод Националния празник 3-ти март.
- Проведено общинско тържество по повод 1-и ноември — Ден на народните будители, с поднасяне на цветя на паметника на майстор Алекси Рилец.
- Участия на детската вокална група „Рилски звънчета“ в:
  - Първи национален събор „Между Верила и Рила“, с. Крайници, м. юни 2023 г.
  - Църногорски фолклорен фестивал „В сърцето на Граово“, с. Гигинци, м. юли 2023 г.
  - Международен фолклорен фестивал „Рила ни гледа“, град Дупница, м. юли 2022 – 2023 г., спечелено II място.
- Участие на Детски танцов състав „Рилска китка“ в Седми фолклорен фестивал „Перпера“, гр. Момчилград на 11, 12 и 13 ноември 2022 г.

През 2022 - 2023 година са проведени културни изяви, с участието на детските самодейни състави, както следва:

- 1 март – Ден на самодеца и Ден на мартеницата
- Общинско тържество, по повод Националния празник 3-ти март – празнична програма с участие на детската вокална група

„Рилски звънчета“ и ученици от ОУ „Аверкий Попстоянов“.

- 25 март – Благовещение - по традиция е представена възстановка на народни обичаи, свързани с Благовец от детските самодейни състави.

- м. април – Лазаров ден.
- 21 април - Ден на земята.
- 1 юни – Връчване на наградата „Най-активен читател“, учредена от проф. Александър Димчев.
- м. юни – Празничен концерт по повод селищен събор на град Рила „Свети Дух“. с участието на детската вокална група „Рилски звънчета“ и детските танцов състав „Рилска китка“
- м. юни – Празник на художествената самодейност „Рила пее и танцува“ - посветен на любителското творчество.
- 2 октомври – Откриване на учебната година за самодейните състави при НЧ „Хр. Ботев 1898“.
- 21 ноември – Ден на християнското семейство, с участие на детската вокална група „Рилски звънчета“, детските танцов състав „Рилска китка“.

- 22 декември – Коледно тържество – представяне на народния обичай „От Игнажден до Коледа“, от самодейците от читалището.

Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, както и ОУ „Аверкий Попстоянов“ имат изработени съвместни програми с Дирекция ПП „Рилски манастир“, с цел разширяване и обогатяване на екологичните знания на децата и учениците, възпитание на екологична култура у подрастващите, с включени съвместни дейности и мероприятия.

Провеждат се дейности с участие на деца и ученици, организирани от:

РУ – Рила към ОД на МВР – Кюстендил – „Полицейска академия“

РСПБЗН - Рила към ОД на МВР – Кюстендил – „Млад огнеборец“.

5. Предизвикателства пред общата подкрепа за личностно развитие

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, общата подкрепа за личностно развитие включва дейности и се осигурява от институции, както следва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – от всички институции
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон - само от училища
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език - само от детски градини
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове - само от училища
5. консултации по учебни предмети - само от училища
6. кариерно ориентиране на учениците - от всички институции
7. занимания по интереси - от всички институции
8. библиотечно-информационно обслужване - само от училища
9. грижа за здравето - от всички институции
10. осигуряване на общежитие – от училища и общежития
11. поощряване с морални и материални награди - от всички институции
12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение - от всички институции
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения - от всички институции
14. логопедична работа - от всички институции

Общата подкрепа на нивото на системата, обединява съществуващите видове образователна среда у нас – образователни институции, центрове за подкрепа за личностно развитие, включително центрове за специална образователна подкрепа, регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование и други, чиято функция е да подпомагат вътрешната структура за разгръщане на диференциирани подходи за посрещане на разнообразието от образователни потребности.

На нивото на детската градина и училището, общата подкрепа свързва всички услуги, които представляват основни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите дейности.

Общата подкрепа отговаря преди всичко на нуждата от превенция и навременно разпознаване на обучителни трудности при децата и учениците и на нуждата от разпознаване на дарбите на децата. В случая, задача на учителя е да систематизира наличната информация за детето (портфолио, тест за училищна готовност, входно ниво, текущи оценки, наблюдение). Това обобщение не е самоцелно. В рамките на общата подкрепа учителят обобщава информация и наблюденията си, за да организира преподаването съобразно потребностите, стиловете на учене, силните страни на

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

децата и учениците. По този начин учителят може аргументирано и навреме да посрещне със своя метод на работа първите признания на затруднения в ученето на всяко дете, както и да отдели допълнително внимание на децата, които се развиват в конкретна област на знанието, спорта или изкуствата, така че те да разгърнат своя потенциал. Освен да планира работата в клас, като се основава на систематизирана информация, учителят целенасочено организира консултациите си, часовете по интереси, допълнителното обучение.

Общата подкрепа включва и всички онези допълнителни дейности, които помагат на децата и учениците да се развиват и обучават – дейности за мотивация, допълнително обучение, превенция на психичното здраве, превенция на насилието и тормоза, училищна политика за позитивна дисциплина, кариерно консултиране, здравна грижа, асистиране и др., които се изпълняват от помагачи и допълнителни специалисти в детската градина и в училището, и от неспециализирания персонал.

Учителите познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие, по смисъла на чл. 178, ал.1 от ЗПУО, като:

- провеждат консултации по учебни предмети;
- разчитат на екипната работа между тях;
- разчитат на партньорството с родителите е основата на дейностите по превенция на тормоза и насилието, по смисъла на чл. 185, ал. 2, от ЗПУО;
- Осъществяват разглеждането на теми от глобалното, гражданско, здравното и интеркультурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове, с оглед мотивиране и преодоляване на проблемното поведение на учениците;
- поощряването с морални и материални награди е важен момент в обучението и възпитанието на учениците.

Грижата за здравето и дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение също са едни от основните компоненти от общата подкрепа, които са важни за личностно развитие на децата.

Родителите заедно с учителите са най-сигурният ресурс за децата за общата подкрепа, а именно: дали ще участват активно или пасивно в общата подкрепа, зависи от самите родители. Те са желан от детската градина и училището партньор, защото са носители на важна информация и на различна гледна точка за детето, а също така, защото за тях, както и за детската градина и училището е важно детето да се развива и да се чувства добре. Родителите могат да получат, но и да дадат информация, опит и идеи, с които да помогнат на учителите да опознаят по-добре детето. Училището и детската градина насочват работата си за изграждане на по-тясна връзка с родителите и постоянно поддържане на тяхното участие като основен партньор, като особено разчитат това да се случи, чрез създадените Обществени съвети.

Реализиране на обща подкрепа за личностно развитие, чрез следните дейности, а именно:

- ✓ Предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
- ✓ Превенция на отпадане от системата на предучилищното и училищното образование;
- ✓ Извънкласни дейности;
- ✓ Работа с родителите- включване в организирани мероприятия и дейности през учебната година;
- ✓ Участие на родители в Обществения съвет на детската градина/училището;
- ✓ Реализиране на проекти, обучения и мероприятия в партньорство със заинтересовани страни;
- ✓ Взаимодействие с институциите, пряко свързани с децата и учениците, а именно: Общинска администрация, РУ Рила, отдел „Закрила на детето“, РУО-Кюстендил;
- ✓ Здравно възпитание.

Действията на общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които детската градина и училището не може да се справи самостоятелно и изискват общинско координиране са:

- **кариерно ориентиране на учениците в училищното образование**, което включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (ЗПУО чл. 180)

В Община Рила няма Център за кариерно развитие, предвид което кариерно ориентиране на учениците на общинско ниво не се осъществява.

- **поощряване с морални и материални награди** - на децата и учениците с морални и с материални награди за постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование; награди могат да се учредяват от Министъра на образованието и науката, Началника на РУО, Кмета на общината и Директора на институцията (ЗПУО чл. 184);

Този вид подкрепа и до сега се използва от детската градина, училището и от Община Рила. Стимулират се и се подкрепят морално и материално изявите на децата и учениците за участията им в организирани дейности и мероприятия.

- **ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения** - при работата с децата и учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях, като тези мерки се прилагат към всички деца и ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (НПО чл. 17, ал.5);

В детската градина, общата подкрепа е насочена към ранно разпознаване на рискове в развитието на детето, които могат да създадат предпоставки за трудности в ученето му в училище. Има утвърдени методически инструменти, които са в помощ на учителите и специалистите, както и програми за превенция и развитие на езикови, когнитивни, емоционални и социални компетентности на децата от най-ранна възраст.

Определени са превентивни мерки за преодоляване на затрудненията в образованието и развитието. Един педагогически специалист – учител от Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“ е участвал в професионално-педагогически тренинг на тема „Ранно оценяване на риска от проблеми в развитието и обучението на тригодишни деца със скрининг тест“, проведен от Институт за изследване на населението и человека - БАН и придобил правото на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения

Оценяване чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения не е извършвано, поради нежелание и липса на писмено съгласие на родителите и заявено писмено несъгласие, след информирането им за начина на провеждането и за ползата от прилагането на скрининга, документ – заявление.

Извършена е оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 4, 5 и 6 години в групи за задължително предучилищно образование, на които не е извършено ранно оценяване от 3 години до 3 години и 6 месеца и определени мерки за преодоляване на обучителни трудности за деца от групите за задължително предучилищно образование със СОП. Готовност на децата за училище се установява през м. май на съответната календарна година.

В детската градина и в училището, с цел прецизиране на степента и вида на увреждане на конкретно дете и определяне на достатъчния брой часове за ресурсно подпомагане и на необходимата работа с други специалисти са определени дейности за подкрепа за личностно развитие на детето, въз основа на резултата от оценяването, през м.

септември на съответната година. Осигурени са 2 специалисти от РЦППО-Кюстендил-1 ресурсен учител и 1 логопед, както и психолог – при необходимост..

По проект „Инвестиции за бъдещето“ BG05M9OP001-2.004 „Услуги за ранно детско развитие“ е осигурен логопед за деца от 0 до 7 годишна възраст, за логопедична подкрепа за преодоляване на говорните затруднения.

- **действия по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение** – ОДГ и ОУ, както всички детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват тези действия, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес, като видовете и съдържанието им са подчинени на обща училищна политика и се разработват самостоятелно от училищната общност (ЗПУО чл. 185).

Съществуващите форми на занимания по интереси подпомагат, но не напълно мотивацията, преодоляването на проблемното поведение и превенцията на тормоза и насилието на децата и учениците, същите отговарят, но не напълно на потребностите на децата и учениците. Очакванията на децата и учениците, както и на техните родители, в резултат от заниманията им извън детската градина и училище са свързани възможност да научават нови неща; да се развиват като личност; възможност да общуват с деца и ученици със сходни интереси; да участват в състезания, културни мероприятия, изложби и да развиват уменията и способностите си.

Организирани са 4 клуба по интереси в детската градина, в които са включени деца с обучителни трудности по образователни направления – осигурена е възможност за напредък в обучението, възпитанието и социализацията на деца с обучителни трудности.

Осигурено е допълнително обучение за ученици с образователни дефицити по учебни предмети от задължителната подготовка по Проект BG05M20P001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“. Организирани са три групи за преодоляване на дефицитите в образоването по БЕЛ и математика – 2 групи в начален етап и 1 група в прогимназиален етап по математика, през 2021/2022 и 2022/2023 година.

Необходимо е разширяване на обхвата на направленията, осигуряване на съвременно оборудване за деца с обучителни трудности, за участие в занимания по интереси, съдействие и партньорство между детската градина, училище и община, с цел по-ефективна подкрепа за личностно развитие.

Действия по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение са планирани от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН), в партньорство с директорите на детската градина и училището, с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Превантивна дейност следва да продължи да се организира в две основни направления: от една страна организиране на мероприятия за ангажиране на свободното време, представяне на положителни модели за поведение и личностно развитие на децата и учениците, и от друга страна - пряка консултативно-възпитателна работа с децата и учениците под формата на индивидуални и/или групови консултации, тренинги и беседи.

6. Предизвикателства пред допълнителната подкрепа за личностно развитие

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици: към деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания. Тя включва:

- ✓ работа с дете и ученик по конкретен случай;
- ✓ психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

- ✓ осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ✓ предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ✓ ресурсно подпомагане.

По време на учебната 2021/2022 и учебната 2022/2023 година, както и от началото на настоящата 2023/2024 година са подпомогнати децата и учениците с трудности в обучението, включително и със СОП за преодоляване на трудностите в процеса на обучение по образователните направления и учебните предмети. Осъществено е взаимодействие с родителите – проведени са индивидуални срещи и разговори; консултации на родителите на деца в детската градина по график (3 деца и 10 ученици със СОП и 13 родители – учебна 2021/2022 година; 1 дете и 7 ученици със СОП и 8 родители – учебна 2022/2023 година и 1 дете и 5 ученици със СОП и 6 родители – учебна 2023/2024 година). Оказвана е и психологическа подкрепа.

В детската градина и училището не е осигурена достъпна архитектурна среда. Няма изградени рампи и съоръжения. Създадени са екипи за подкрепа за личностно развитие, които да идентифицират силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението му, както и причините за тяхното възникване; да извършват оценка на индивидуалните потребности на подрастващия; да изготвят и реализират план за подкрепа; да извършват наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай.

Предизвикателство за директорите се оказва изискването на ЗПУО за предоставянето на различни видове реабилитация, специализирана подкрепяща среда, специалисти за ресурсно подпомагане. Всички тези дейности се оказват невъзможни за реализиране само от образователната институция.

Допълнителната подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности в ОУ „Аверкий Попстоянов“ и в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“ се осъществява от специалист - ресурсен учител, осигурен от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО) – Кюстендил.

Има деца със затруднения при обучението, които не са идентифицирани като деца със специални образователни потребности, поради нежелание на родителите да признаят проблема и предразсъдъци, свързани с възприемането на детето от заобикалящата го среда.

Допълнителна подкрепа на деца и ученици от рискови групи се осъществява и по проект „Инвестиции за бъдещето“, изпълняван от Община Рила от 30.10.2016 г., с общата цел: Превенция на социалното изключване, намаляване на бедността сред децата чрез предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие, насочени към деца до 7 годишна възраст от уязвими групи, вкл. деца с увреждания и техните семейства, както и бъдещи родители.

В рамките на проекта са планирани и осъществени следните услуги за деца и семейства:

- Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания.
- Предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране на бъдещи и настоящи родители за формиране и развитие на родителски умения, Семейно консултиране и подкрепа и Индивидуална и групова работа с деца и родители, вкл. и с деца и родители, които не са от уязвими групи, с цел посещаване на детската градина.
- Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията
- Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище.

Услугите са за деца от уязвими групи.

Дейности, които не могат да се извършат самостоятелно от детската градина и училището, а изискват координирана общинска политика са:

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

- ✓ психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- ✓ осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ✓ ресурсно подпомагане.

В община Рила не функционира Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности.

Допълнителната подкрепа надгражда досегашната практика на интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности, като включва и подкрепа за други специфични нужди на децата. Смисълът на допълнителната подкрепа е да се осигури допълнителен и различен ресурс, а за децата, които не могат да отговорят на изискванията на учебната програма - начин за учене, научаване и участие в естествената им социална среда, съобразно техните оптимални възможности. Основна функция на допълнителната подкрепа са отговорите към различни индивидуални потребности за обучението, които изискват включване на разнообразни ресурси във и извън детската градина и училището. Те се реализират на базата на оценените образователни потребности и образователните изисквания за всяко дете и ученик с нужда от допълнителна подкрепа за личностно развитие. На територията на община Рила, деца и ученици със СОП се включват в организираните форми в училището и в детската градина.

Реализирането на дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в образователните институции в Община Рила позволява осъществяването на основополагащи принципи в образователната подкрепа като: равен достъп до качествено образование, приобщаване на всяко дете и ученик, равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

7. Изводи

Силни страни	Възможности
<p>Наличие на много добра материална база. Осигурено съвременно оборудване и обзавеждане, отговарящо на изискванията. Действащ физкултурния салон в училището, след извършен ремонт. Извършен ремонт на училищния стол и доставено оборудване.</p> <p>Осигурен пълен обхват на подлежащите на задължително предучилищно образование деца, които живеят в общината.</p> <p>Организирано и осъществено задължително предучилищно образование на децата на 4-годишна възраст, в Общинска ДГ „Д-р Тодора Миладинова“, град Рила от учебната 2020/2021 година, въз основа на Решение № 137 от 25.09.2020 г. на Общински съвет на Община Рила, т.е. преди срока по § 16 от ПЗР на ЗИД на ЗПУО (в срок до началото на учебната 2023 - 2024 г.).</p> <p>Осигурено записването в I клас на ОУ „Аверкий Попстоянов“ на децата, завършили Четвърта група</p>	<p>Поддържане и обогатяване на материалната база в образователните институции. Поддържане на физическа, психологическа и социална среда, съобразно потребностите на всяко дете и ученик.</p> <p>Привличане на деца в предучилищна възраст, в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“ от други общини.</p> <p>Осигуряване записването в I клас на ОУ „Аверкий Попстоянов“ на децата, завършили Четвърта група за задължителна предучилищна подготовка в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“.</p> <p>Задържане на учениците в ОУ „Аверкий Попстоянов“ и привличане на ученици и от други общини, чрез мотивиране за обучение в училището и намаляване на паралелките с брой на учениците под нормативно определения минимален брой.</p> <p>Запазване статута на защитена и средищна детска градина на ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“.</p>

<p>за задължителна предучилищна подготовка в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“.</p>	<p>Запазване статута на защитено и средишно училище на ОУ „Аверкий Попстоянов“</p>
<p>Няма необхванати деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование от живеещите в общината.</p>	<p>Организиране на занимания по интереси, съобразно желанието на родителите на децата; желанието на учениците, със съгласието на родителите, както и спецификата на заниманията и възможностите на детската градина или училището.</p>
<p>Осигурен равен достъп до предучилищно и училищно образование.</p>	
<p>Детската градина е средишна и защитена.</p>	
<p>Училището е средишно и защитено.</p>	
<p>Осигурена целодневна организация на учебния ден в ОУ „Аверкий Попстоянов“.</p>	
<p>Осигурена целодневна организация на възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“.</p>	
<p>Качествена, адекватна и много добра подготовка на децата от Четвърта възрастова група в детската градина за I клас.</p>	
<p>Организиран бесплатен транспорт за децата и учениците, с местоживееще извън град Рила.</p>	
<p>Осигурено хранене за децата в детската градина, като храната се приготвя в собствена кухня.</p>	
<p>Осигурено хранене в училището.</p>	
<p>Квалифициран педагогически персонал.</p>	
<p>Организирани занимания по интереси, както в образователните институции, така и на общинско ниво.</p>	
<p>Внедрен Електронен дневник в детската градина, чрез който се осъществява необходимата комуникация с родителите.</p>	
<p>Внедрен Електронен дневник в училището.</p>	
<p>Работа по национални програми.</p>	
<p>Много добро междуинституционално взаимодействие.</p>	

Слаби страни	Заплахи
<p>Неблагоприятна демографска ситуация и миграционни процеси.</p>	<p>Преместване на ученици от ОУ „Аверкий Попстоянов“ в други училища.</p>
<p>Образоването не е ценност в много семейства, поради социални, образователни и етнокултурни причини.</p>	<p>Намаляване броя на самостоятелните паралелки в училището и формиране на слети паралелки.</p>

Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Рила

<p>Недостатъчна мотивация при някои родители за осигуряване на редовното присъствие на децата им в детската градина и училище.</p> <p>Броят на учениците по класове в прогимназиален етап намалява, което е в резултат от тяхно и на техните родители предпочтение за обучение в други училища, предимно в град Благоевград, след завършен IV клас.</p> <p>Липса на наети специалисти в училището и в детската градина за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа: педагогически съветник, психолог, логопед, социален работник, помощник на учителя.</p>	<p>Намаляване броя на групите в ОДГ „Д-р Тодора Миладинова“ и формиране на разновъзрастови групи.</p>
---	---

8. Заключение

Законът за предучилищното и училищното образование регламентира подкрепата за личностно развитие като неизменна част от правото на образование. Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в правната уредба налага промяна в образователната среда и организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат, приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичният аспект на обучителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите, педагогическия и другия персонал, при които всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване акцента на приобщаващото образование в детската градина и в училище, през овластяване на образователните институции, през превръщането на детската градина и училището в общност от професионалисти, които имат и знанията и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.

Настоящият Анализ е разработен на основание чл. 196, ал.3, във вр. с ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приет с Решение № 17/21.12.2023 г. на Общински съвет на

Регламент (ЕС) 2016/679
на Европейския
парламент и на Съвета
от 27 .04.2016 г.

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на
Съвета от 27 .04.2016 г.

Протоколист
/Йорданка

Председател на Общински
/Цвет